

Skori završetak izgradnje Centralnog postrojenja za preradu otpadnih voda u Vrbasu podstakao je aktivnosti za "izlečenje" Velikog bačkog kanala, jedne od tri (uz Pančevo i Bor) crne ekološke tačke u Srbiji. Pošto će industrijske i komunalne vode, koje su dosad zagađivale VBK, odlaziti na prečistač, stvoreni su uslovi da se kanal konačno revitalizuje izvlačenjem oko 400.000 kubnih metara toksičnog mulja na deonici dugoj šest kilometara kroz Vrbas, od tzv. Trijanglera do prevodnice. Količinu otrova u kanalu izmerio je Norveški institut za istraživanje voda, a zagađenje je ispitivala DEKONTA - Razvojna pomoć Češke. - Poslednja ispitivanja su obavljena pre više od jedne decenije, pa će sediment u kanalu biti ponovo analiziran i tretiran u skladu s novim tehnologijama. Nosioc istraživanja biće delegacija EU u Srbiji, koja je i finansijer CPPOV, a u projekat su uključena ministarstva za evropske integracije i zaštitu životne sredine, nadležni pokrajinski sekretarijati, JVP "Vode Vojvodine" i lokalna samouprava - predočio je predsednik opštine Vrbas Milan Glušac. Prema projektu koji delegacija EU sprovodi u saradnji sa Evropskim investicionim fondom i Evropskom bankom za obnovu i razvoj, remedijacija VBK obuhvata uklanjanje kanalskog sedimenta, njegovo privremeno razmeštanje na tri lokacije, tretman deponovanog taloga i, konačno, odlaganje prerađenog mulja.

Jedan od modela bezbednog čišćenja VBK ponudili su dr Mato Zubac, član Srpske akademije inovacionih nauka, i novosadski arhitekta Miroslav Krstonošić. Njihovom tehnologijom bi se iz kanalskog mulja izdvajali teški metali, a ostatak bi služio za proizvodnju biološkog đubriva. Profesor Zubac je objasnio da bi se pri čišćenju kanala mulj tretirao zeolitima, čija su izuzetna svojstva apsorpcije teških metala i radionukleida iskorišćena pri zatvaranju nuklearne elektrane u Černobilju.

- Razmatraju se najrazličitije opcije vađenja i odlaganja kanalskog taloga, uz vođenje računa o zaštiti okoline. Pri tome su svi učesnici u projektu saglasni da ne treba birati najjeftiniju, nego najbezbedniju varijantu, jer je zdravlje najskuplje - istakao je Glušac, procenjujući da bi sanacija VBK mogla da počne za dve godine.

Dosadasnjim analizama utvrđeno je da je VBK kontaminiran teškim metalima, ugljovodonocima, bakterijama i virusima. Specijalisti Opšte bolnice u Vrbasu su dugogodišnjim praćenjem ustanovili da se najveći broj karcinoma pojavljuje kod stanovnika koji žive na 50 metara od kanala.

Izvor: novosti.rs